

ივერია

ბაზითი ღირსება:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

რედქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფლისი.
ბაზითის დასაბარებლად:
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედქციას და წინა-კითხვ.
გამარჯ. საზოგადოების კანცელარიის.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრაქონი პირველ გვერდზედ—
16 კპ. მეოთხეზედ—3 კპ.

ბორის ზურაბის ძე, არჩილ და თადეოზ ბორის ძე
ამაზუშაძენი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებას პირველი შვილისა და მეორენი—მისის მსტაბი ბორის ძე ამაზუშაძისა და სთხოვენ ყველას მოზრანდენ დასაფლავებულად 3 დეკემბერს, სოფ. ამაზუშეთში, საღვთო ძირულისთან.
(2—8—2)

„ივერია“
გამოვა 1895 წელსაც
იმავე პროგრამით, როგორც წინადა.
გამეითის დამარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:
ტფილისი,
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
*ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების განცხადებას,
სასახლის ქუჩა, ბანის ქარვასლა.
საფოსტო ადრესი:
ТИФЛИСЪ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

დაბეჭდა და ისეილება
წერა-კითხვის მაღაზიაში, ქართველთა
აზნაზაგობის ფარდულში და სხვებთან
1895 წ.
კვლევის ქართული
კალენდარი
გრ. ჩარკვიანის მიერ
შედგენილი
წალიწავლი მთავრად
ფესი ორი აბაზი
კალენდრების უმოთხარისხ საწყობი იზ-

ველეტონი
წალიწავლი
(წერილი მეორე)
მამა სებასტიანე კნეიპის მეოთხედით
წყალი, ვითარცა წაბალი, იმარების
შვილის სხვადასხვა ნაირის წესით:
1) კომპრესი.
2) ვანა.
3) ორთქლი, ანუ ოზონიერი.
4) წყლის დასხმა.
5) სველი ტილო.
6) შეხვევა სველის ტილოში.
7) წყალი, როგორც სასმელი.
ნუ შეუშინდებით ადრე და მალე
ამ ზოგიერთს უნდაურს სახელს, რადგან
თავის ადვილს ყოველი მით-
განი განმარტება და ჯეროვანად აი-
ხსნება.
არავითარი ზარალი და ზიანი არ
წყობისდგება სხეულისთვის, უკეთეს
წაბლი იმარები იმ წესით, როგორ-
საც მე გასწავლითა ამზობს კნეიპი.
მაშასადამე ჩვენც გვმარტებს დიდი
ყურადღება ვითხოვით მის, თუ რა
წესებით და ვითარ გვიჩვენებს წყლის
ხმარებას კნეიპი.
უმეტეს ნაწილად იმარების ციფე
წყალი, მდინარისა, წყაროსი, ქვისა,
*) წერილი პირველი იხ. 245 ნომერში.

თუ ვინცოდა საჯარო ვაჭრობა
9 და 11 იანვარს რიგინად ვერ წა-
რიმართა, მაშინ მეორე და უკანას-
კნელი ვაჭრობა იქნება 25 იანვარს.
(3—6.—1)

ტფილისი, 2 დეკემბერი
ჩვენ ამას წინადა დავიწყეთ საუ-
ბარი იმაზე, რომ ინგლისი დღეს
საჭიროად ჰქვამდას რუსეთს დაუ-
ხლოდეს და ვიკითხეთ—რა აი-
ძულებს ამ ვერად წოდებულს
„გაუტანელ ალიბოის“ მთელის
თითქმის ოთხმოცის წლის მტრ-
ობის დავიწყებას და მის მაგიერ მე-
გობრობის ხალისის და სურნე-
ლის გამაძვივრებას. თუმცა ზო-
გიერთი განზრახვა ამ შემთხვევაში
დადს ადვილად აძლევს გრძნობას,
გაფიქრებულს განსწვებულ იმპე-
რატორის ალიქსანდრე III სამშვი-
დობო პოლიტიკის დიდ მაგალი-
თისაგან, მაგრამ ჩვენ უარ-ვევით
აქ თვით-მოქმედება გრძნობისა,
რომელსაც პოლიტიკაში, სსცა
ყველაფერის გადამწყვეტი ბევრი
და ცოტა სხვას, ადვილი არა
აქვს და რომელიც, თუ ოდეს-
მე თავს იჩენს ხოლმე, წამომა-
გენს მარტო საფრანგს დაბი-
ლის ანგარიშისს თუ მე არ ვი-
წნებ, ქვა კვანდაც ნუ იქნებაო.
რამ თვალნათლიად გამოირკვეს
ნამდვილი მიზეზი ინგლისის პო-
ლიტიკის ახალ მიმართულებისა
საჭიროა გამოვარკვეოთ ჯერ ის,

რას დასაბუბებს ინგლისი რუსეთს
და რას მიანიჭებს რუსეთი ინგ-
ლისსა, თუ ვინცოდაა დამეგობ-
რების სურვილი მართლად თავი
დაიჭირო და გზა გაიტანა.
ყველასაგან ცნობილია, რომ
რუსეთს დიდი ანგარიში აქვს ცე-
როპოში ბალკანეთის კუნძულის
კუთრი. აქ დიდი ცილობაა მასზედ,
თუ რომელი დიდი სახელმწიფოა—
ნამეტნავად ავსტრია, თუ რუსე-
თი—იქონიებს უპირატესს გავლე-
ნასა. ეს საგანი რუსეთისთვის მე-
ტრად ძვირფასი რამ არის და მიუ-
ღი მისი პოლიტიკა ვერად წო-
დებულ „ადმოსავლეთის საქმეში“
მარტო ამაზე მიმართული და ამი-
სათვის მრავალი იმი გადაუნდა,
მრავალი ჯარი და ფული გაუწი-
რავს. მას აქედ, რაც პარიუს ხელ-
შეკრულობამ უფლებს რუსეთისა
შე ზღვაში შესვლა-გამოსვლისა
მეზღვდა, „ადმოსავლეთის საქმე“
უფრო გაუმწავდა რუსეთს და
ბალკანეთის კუნძულზე მავრად
ფეხის მოკიდება დაიძინებულს სუ-
რვილად გადაქცია. მავ ზღვაში
დარდნათის გზით შესვლა ხველ-
და-მუა ზღვაში იქიდან გამოსვლა
გაუნდა რუსეთს ერთ უსაჭიროესს
ვის თავს მავ ზღვაში დამწყვეტე-
ლიად უნდა ჰქვამდეს. ამას ხელს
უშლიდა მუდამ ინგლისი და ეს
ხელის შემწეა მით უფრო საყურა-
დებოდა და გამჭურელი იყო დაარს,
რამ ამაში მოამხრედა ინგლისს
არ აკლდებოდა ცალკე საფრანგე-

თისაგან უწინ და ცალკე ამ ბო-
ლიან ხანებში გერმანიას და ნამე-
ტნავად ავსტრიისაგან, რომელიც
აქ პირისპირ უდგა რუსეთს, ნამე-
ტნავად მას შეეძგა, რაც გამოძი-
რული იქნა გერმანიად. ევროპაში
რუსეთს ამაზე მეტი მწველი საგანი
არა აქვს თავისი პოლიტიკისათვის,
გარდა იმისა, რომ უფელი თან-
სწორობის სასწორისა ცვლიერად
არ გადახაროს. ამ უკანასკნელმა
საჭიროებამ გამოიწვია დამეგობ-
რება რუსეთისა და საფრანგეთისა
და ამ დამეგობრებამ შეუძლებელ
განდა მოქმედებითი პოლიტიკა
„სათა კავშირისა“ და ცოტა არ
იქნა ძირი შეურთა.
აზიასშიც რუსეთს იძულებულ
ჰქვამდა სხვა-და-სხვა ქვეყნების და-
სწორებად ჯერ ის სახუთიანი სუ-
რვილი, რომ თავისი განუზღვა-
ლი სამშვიდობო ადვილად გასამე-
გრებელი გახადოს და მერე ის,
რომ გზა გაისხნას ოკეანესაგან.
აქვს ინგლისი ელბადაც წინ რუ-
სეთს და იძულებულ ჰქვამდა ამ
უკანასკნელს თავისი სამშვიდობო
მიუწვდინა ინდოეთამდე, რომელიც
ჰურსათს ინგლისს და შეეძგა
მის სუსტს მხარეს დონისს. რა-
საგანც ინგლისის უფრო ადვი-
ლად ევნება ინდოეთის მხრე და
რუსეთის ინდოეთამდე გაწევა და
მოქნების მიხჯნა ამის გამო აქ
მეტად საფრთხილია, ამიტომაც
ადვილად მისაზრებელია რა საბუთი
აიძულებდეს ინგლისის ურჩობა გა-
წეია რუსეთისათვის აზიასში საერ-

დეს ციცი.
თუ სხეული ცივი გაქვთ, ანუ გა-
ცაც-გაცეცით ნუ იხმართ წყალს,
მეტრადე ციფე. ყოველ გვირგვინზე
ბა წყლისა—უნდა ხდებოდეს სწრა-
ფად, ჩაყვა-გახდის სამოსლისს არ
უნდა ახმარებდეს დიდ დროს. მა-
გალითებრ, ციფე ვანის მიღებამ, გა-
ხმად ტანისაშოსისა და კვლავ ჩაყმა
არ უნდა გასტანოს 4—5 წუთზედ
მეტრ.
წყლის ხმარების შემდეგ არ უნდა
შეიწმინდოთ ტანი, გარდა თავისა და
ხელისისა. ისე სველ ტანზედ უნდა
ჩაიცვათ მშრალი საცმელი, მხოლოდ,
როგორც უკვე მოგახსენეთ, ჩაი-
ვით სწრაფად, რომ სველ ტანს არა
შეუძლებოდეს ჰაერი, ეს რჩევა ბევრს
არ ეგაშნიკება, ბევრსა ჰგონია, რომ
შეუძლებ წყლის ხმარებისა სხეული
უნდა კარგად შემშრალდეს, მაგრამ
ეს დიდი შეცდომაა. სხეული თვით
შეუძლება სიარულის ანუ მუშაობის
დროს. გარდა ამისა შემშრალების
დროს, რადგან ერთნაირად და ერ-
თის ღონით არა შეუძლება სხეული
მშრალი ტილო, არაერთნაირიათვე
ყველგან ათბობს და ახურებს მას,—
ამ გარემოების ცუდი გავლენა აქვს
ავადმყოფს სხეულზედ.
აუტკლებლად საჭიროა წყლის ხმა-
რების შემდეგ მოძრაობა. თუ სამუ-
შაო გაქვთ, ხომ კარგია, თუ არა და

უნდა ისეირნოთ, ვიდრე მდის სხეუ-
ლი არ შემშრალდეს და არ გათბე-
ბა. 15 წუთი მინც უნდა მოძრაო-
ბაში იყოთ.
საშუალოდ წყალს უნდა ხმარო-
დნენ ყველანი. ვინც სალია, ის უფ-
როა გონივრებს სხეულს და დაი-
რღვეს თავს სხეულებისაგან; ვინც
სწულია, იგი წყალში ჰშობებს უე-
ხანს წამოს.
სხეულის გასამარტებელი საშუალებაა.
სხეულის ამარტებენ და აწმარებენ,
როგორც რკინის, შემდეგი საშუა-
ლებანი:
1. ფეხშევა სიარული.
2. ფეხშევა სიარული სველ
ბალოსზედ.
3. ფეხშევა სიარული სველ ქე-
ბზედ.
4. ფეხშევა სიარული ახლოდ მო-
სულ თოვლზედ.
5. ფეხშევა სიარული ციფე წყა-
ლიში.
6. ციფე წყლის ვანა ხელისისა
და ფეხისისათვის.
7. წყლის დასხმა მუზღებზედ.
1. ყველაზედ ბუნებრივი და ყვე-
ლაზედ მარტივი საშუალება სხეულის
გასამარტებელი არის ფეხშევა სააჭუ-
ფი. ხოლო სხვა-და-სხვა წოდებისა და
ასაკის პირთ სხვა-და-სხვა ნაირად უნ-
და იხმარონ ეს საშუალება.
სულ ჩველი ყრმთ თითქმის არა-

ვითარი ფესაცემელი არ უნდათ, დღე
ირბინონ ფეხშევა; ამით ისინი ისე
გონივრებენ სხეულს, რომ ადვილად
ავადმყოფობა აღარ მიუძღვებათ. მა-
გრამ, განა შეიძლება ასე ადვილად
ამ უბრალო, მაგრამ ცხოველ-ყო-
ფილ საშუალებას, ჩვენი დედები თუ
მინცია და-მინცია ვერ იყარებთ, ვერ
შეუტრავლებთ ამ სარჩელს, ის მინც
ინებთ, რომ ისეთი ფეს სამოსელი
ჩააცვათ პატარებს, რომელიც არ
შეუტრავდეს წმინდა ჰაერის მოძრაობას,
მაგალითგან, მსხვილად ნაქსოვი ბა-
წრის წინდები.
შეგვიძინ თვით კარგად ჰგონობენ
ცხოველ-ყოფილ ზედ-გავლენას ფეხ-
შევა სიარულისა და ამიტომაც
ძირულ უყვართ იგი. იმათ სიხარულს
დასარჩული არა აქვს, როდესაც სუ-
სულიცმათ ხოლმე შემთხვევა და სე-
შუალებად გადაყარონ ვიწრო წალბე-
ჩელუქები და ფეხ-შეშელებამ განა-
ვარდნა, მერტლერე მწვენა მინაინ ბა-
ლოსზედ. ბავშვები ბუნებრივად, ინ-
სტიქტურად, ჰკრძალობენ ამ სიკეთეს;
ჩვენც, დიდები, ვიგრძნობდით, რომ
უბრალო და ბუნების შეუსაბამის
ცხოვრებით გადაბარებულნი არ ვი-
ყვნით.
უკეთეს მღვდამარტობაში არიან
ღარიბის შვილები. ისინი ძალა-უნე-
ზურად სულ ფეხშელებით ღარიბან.
მდღერის შვილნიც ჰგონობენ ასე-

თოდ და ავღანისტანში საკუთრივ, მივიწვივინი ინდოეთამდე ხელის მიწვევების საამაჰმადიან ინგლისის პოლიტიკის ეკვიპოტუმიც, საცა სუჟის არხი მხლობელი და სა- ადვილო გზად არის ცნობილი ევროპიდან ინდოეთისაკენ და სა- ვადაც თვითვეული ცალკე დიდი სა- ხელმწიფო ევროპის საერთოდ და საფრანგეთი საკუთრად ყოველ- თვის მზად არის უპირატესობას შეეცილიან ინგლისს.

დღეს რუსეთის და ინგლისის ინდოეთის შუა ერთი დამოუკიდებელი სამეფოა ავღანისტანის. ამ ბოლოს ხანებში ეს ავღანისტანი გაუქმდა რუსეთს და ინგლისს სა- კამათოდ აზანში. ბევრს სადღილო- ბაზა კავშირს მოუტყუდა წყვირი, ზოგჯერ ცოტათოდენი სისხლიც დაადგარა, კინაზად ერთხელ საქმე სამხედრო ვინ მისაწიან—ვის არ ასსოვს გუჟამი მომხდარი ამბები, იმის გამო თუ—ეს თავისთავად სუსტი და ადვილად დასაპყრობი სამხედრო ვინ ჩაიგდოს ხელში ან იმისათვის, რომ თავის ნებაზე ატრიალოს, ან იმისათვის, რომ საკუთრებად დაინარჩუნოს. ეს სა- ქმე უნდა ასე თუ ისე გადაწყვიტი- დიყო მართა რუსეთს და ინ- გლისს შორის ჯერ ხანად მაინც დიდის აფეთ-დაღების და ერთმა- ნეთის მუქარის შემდეგ აქ დღეს საქმე მორიგებით გათავდა უსის- ხლოად და მშვიდობიანად. მორი- გება იმაში მდგომარეობს, რომ ავღანისტანის და რუსეთის მიჯნე- ბის შუა ერთი იმისთან ადგილი დაინიშნეს, რომელიც ვერც რუ- სეთმა უნდა გადაღობოს, ვერც ინგლისმა და ამით მითამ გადაუ- ბოტყუებული უდრედ დასეს.

რამოდენად ასრულებს თავის დაინიშნულს ეს მითამ-და მგარი უდრედ, ამას დრო გამოაჩენს, ჩვენ კი არა გვწამს მისი ხანგრ- ძლიობა და სიმტკიცე, მუდამ ხარბს

თის რბენის საპყრობას, მაგრამ ვინ თისციხეში საწყობის ამის ნებას. მათ მუდამ-ვამ მით-დაღების დასდევნ უკან და უშლიან სველ იატაკზედ გავლა- სის კი, არა თუ სველ ბალახზედ.

მაშა სებასტოპოლის დიდის ყვირებით მიმპარათეს ყველა შიშობლებს: დაანე- ბეთ ბავშვებს თავი, დეე ირბინან— იკრიალონ ფეხ შიშველებმა, ნუ მზყინენ მათს ბუნების აღრე და მა- ლო თქვენის ცრუ აღზრდი!

არის ბევრი კეთილ გონიერი მშო- ბელი, რომები იც გაიგონებს კნეიპის საჩიროებს, არ დაუშლის თავის შვი- ლებს ფეხშველა რბენას მწვანანზედ, ხოლო რა ქმნან ისეთმა მშობლებმა, რომლებიც მომწვედელად ქალქების ფორმა ქუჩებში და მოკლებულნი არიან შინდორს, ბაღს, მწვანანს ან სხვა მშობლებს კნეიპის ურჩებს ატარონ ხოლმე დრო გამოშვებით ყოველთვის ფეხშველა თათბის, ბალო- კონში და სხვა. ერთის სიტყვით, ფრიალ და ფრიალ საჭიროა ფეხშვე- ლკანობდნენ ხანდის-ხან თავსუფ- ლებს და, ვითარც ხელი და პირი, იყენენ ხოლმე, ზოგჯერ მაინც, წინი- და პირის ცხოველ-მყოფელ გავლენ- ის ქვეშ.

სოფლის ხალხს, მეტადრედარბს, დარიგება არ ექირებება; ისინი ისეც ბევრს დიდან ფეხშველა. საჭიროა კნეიპის აზრი მტკიცედ შეიგნოთ დილით ჩვენ, ქალაქებში მცხოვ-

პოლიტიკაში სკლ - შეერულობა სძლიებს იმ დროად, ვიდრე ერთ- ერთი მხარე ძალი დიდებს არ შე- მოიკრებს მისდა დარდებისათვის. ჯერ კიდევ ბევრი დრო დასტარ- ვება გაცობარობას, ბევრი სისხლი დაიღვრება, ბევრი ქონება განა- დგურდება, ვიდრე პოლიტიკა იმ საპარტო სიზაღდელზე დადგება, რომ წინ წიამდგვარის სამართლიანი ერთხელ დადგინდოი განაჩენი. აქ პუშკინს არ იყოს „ВСЕ МОЕ СКА- ЗАЛЪ БУЛАТЪ“.

ასე თუ ისე დღეს-კი შემდარტი მამად უნდა ვერწყნოთ მორიგება ინგლისს და რუსეთ შორის ავღა- ნისტანის გამო. ეს ჩვენის საუბრის საგანისათვის დიდ-მნიშვნელობა- ნი ამავაგა. ინგლისმა არ ვიცით ამ ამავს განგებ მოუწევა თვადი და მოურყუარ ყური, თუ რამ სხვა ან- ვარშია თავისი ხელზე, ხოლო ეს კი ნამდვილია, რომ ეს მორი- გების ამხვი მიჩინა სახუთად ეთ- ქვა, რომ რუსეთმა ამით დაჯიმი- ტყუილა თავისი მშვიდობის-მოყვარეობა და სრულიად დაგვიწელა მწვეთი მიში ხელის გაწვედნის ინ- დოეთისაკენა. ესლანდობა პირ ველომა მინისტრმა ინგლისისამ დლორდმა როზბერამ და ყოფილ- მა მინისტრმა—ლორდმა სადლეს- ბერამ ესეთი აზრი საქვეყნად გამო- სთქვეს. ერთის მხრით იქნება ინ- გლისი გულ-წირფელადც ამბობდეს ამას, იტირამ, რომ ამ მორიგე- ბით, როგორცა ხანს, რუსეთმა იგი დაუთმო ინგლისს, რისთვისაც ეს უკანასკნელი თავს იტყუებდა ამ- დენს ხანს: რუსეთს ავღანისტანის- კენ გზა შეეკრა და ინგლისის მიერ მოაპოტეული უყად-გაფენა ავღა- ნისტანზე ხელ-მუყუბლად შერჩა ინგლისს.

მიზნც და მინც მერმისს მივან- დოთ გამოაჩენეს იმისი თუ,—რა- მოადენად გულ-წირფელი ისეთი მეტყუელება ინგლისსა, ესლან- კი

რბეთ. ჩვენი ცრუ რწინა იქამდის მივიღო, რომ გავიწყო, უყუთუ ში- შველი ფეხი დაესდეთ იატაკზედ, მა- შინვე ფეხცივდებით და თასის ქირს ავიკიდებთ.

ვისც-კი აქვს სურვილი ვაიმავრის სხეული და უზრუნველ-ჰყოს სწეუ- ლებისაგან, კნეიპი ბევრთად ურჩებს, იაროს ფეხშველამ ციკს იატაკზედ დღესი ორჯულ მაინც: ერთი დაწო- ლის წინად და ერთიც დილით, რა ადგება კიცი ქვეშეგვიდამ; ეს ფეხ- შველა სკინარობა უნდა გავტყდეს ხოლმე 10—15—30 წუთით. პირ- ველად, ვიდრე მიეწვეოდეთ, შეი- ძლება იაროთ ჩქარქებით. კარგი აგრეთვე ჯერ ცივ წყალში ჩაჰყოთ ფეხები ერთს წაშოთ და მერე იაროთ ფეხშველა.

ეს უზრალა და მარტივი საშუა- ლება იმავრის, სიცოცხლეს უმატებს სხეულს და ყოვლად საჭიროა ვინა- როთ ყველამ, ვისც-კი სიცოცხლე და ჯან-მართლობა გინდა. მეტადრე კარგად უნდა ჩაუყვირ- დნენ ამ გარემოების ქართველი დე- დები. ნუ დაჩვევთ ფეხფეხების და ნებიერულ ცხოვრებას შიშობლებს პირ- ითი ცვალებ, აღმუგროთ, აღურ- კიანთ სხეული, რომ ადვილად დარ- შაჰხედოთ სატიკარი. ჯერ ისეც აკა- ვაში მყოფი ყოველიც-კი უნდა შე- აჩიროთ ცივ წყალს. შემდეგ თბი- ლის ვანისის იატაკით ნახევარ წაშო-

საჭიროა ესთქვათ, რომ ინგლისმა ეს ამბავი დინგისა დიდეს ხელზე, ვითარცა იმისთან საბუთიანი მა- გალითი, რომელმაც ვაღადა დას- დო სამეგობროად გეწვედნა ხე- ლი რუსეთისათვის და ამით საჭი- როა ფერ-უმართლი წაესო ამისთანა და დაფრულ ანგარიშებისათვის, რომელთაც მოითხოვენ არსებითი განემთავრება მისის დღევანდელის პოლიტიკისა და რომელნიც არიან სახარბიელნი მართა ინგლისის-ათვის. აი აქ არის მნიშვნელი მი- ზერი, რომ ინგლისი ცდილობს დაუახლოვდეს რუსეთს და მორი- გების გამო აღდრული გრძობა მითამადა მადლობის მართლა ვარაყა ვეუთმე დამარხულ ანგარი- შებისა. ვისაც ეგ ანგარიშები გაუ- თვალწინებია და სწამს მათი ძალ- მომარება, იგი ვერას დროს ვერ დაიჯერებს, რომ დასალოება და მეგობრობამ რუს - ინგლისისამ დიდხანს თავი დაიჭიროს, თუ- ნაც დღეს კიდევ მოხდეს და გან- ხორცილდეს.

ამაზე საუბარი შემდეგისათვის უნდა გადადოს, რადგანც უიმი- სიადც გაგებულად დღევანდელი ჩვენი წერილი.

ახალი ამბავი

კახეთის რკინის გზა, რომლის გაყვანაც ვარდწყვეტილია, სულ 16365 ვერსტის სიღისა იქმნება. მიელს გზაზედ სიღაგური უნდა იყოს გამართლი. აი სადგურების სხეულები: ტფილისი, მარტყოფი, ახალთფელი, იორი, პატარაქელი, საგარეჯო, კაკაეთი, მუღანლო, კა- ჩრეთი, ლაქი, ბაქურციხე, გურჯა- ნი, დუკუზანი, ვანძიანი, წინადა- ლი და თელავი. ინგერია ბნ რო- ზოგისკი გამოკლეფით, კახეთის რკი-

ცივ წყალში. პირველი, რასაკვირ- ვებო, ბავშვს არ ესამოვინება და იტირებს, ხოლო მალე შეეწყვეა და მერე სიამოვნების მეტს არას იგ- რძობა. მართა თბილი წყლის სმა- რება ამბობებს, აუძლიერებს სხეულს. ერთის სიტყვით, ყოველ თბილ წყა- ლში ბანების უნდა მოჰყვას ცივი წყალიც. საჭირო არ არის დიდხან- სად იყენა ცივ წყალში. ერთი ამ ორი წუთი დიდებისთვის კმარა და პა- ტარებისთვის ხომ ბევრიც არის. ამა აღზარდეთ ასე შვილები, მოაშორეთ მათ შარფები, ძალიან თბილი სმარ- სელი, ასუნთქეთ სშირად და ბლო- მად წინად ბავარი და ნახავთ, რა სა- ლები იქმნებიან საშუალოდ.

2. ჩინებული საშუალება არის ჯანისათვის სველ პალახად ფეხშველა სახაფა. ისეც უნდა იქიყოს, რომ სხეულ ერთია ამ დასაყვლა ბალახი: წყობამ, რუმე, თუ მორწყება: მე ვერჩევ ამ საშუალებას ყველასათ: ახალდაზდათ მხოტეო, ჯანმრთელებს, ახალდაზდათს. ამასთან, რაც უფრო სველად პალახს, რაც უფრო სიძარდა და დაღს იკლდთ ის სუჟამა. საზოგა- ლოთი კი კნეიპი გვიჩვენებს ვიაროთ 1/3 საათიამ ვიდრე 1/2-მდე. ვათავებთ რა სკინარობას სველ ბალახზედ, მსწრფულ ვადიანეთ ფე- ხები ცივის წყალში და შემუშალო- ბელ ფეხზედ ჩაიკეთო მშაღდა წინ- დები და წაღები. შემდეგ ამისა ბლო-

ნის გზა 5,400,000 მანეთი დაჯღ- ბა. (ახ. მიმობ.)

ლდეს, ნაშუადღვის 2 საათ- ზედ, დამისთავსაფარის სადგურში, რომელიც ოლგას ქუჩაზეა, სამე- ბიო ინსტიტუტის იქით იმყოფება, პარალისი იქმნება გარდახდილი და ამავე დღედან მიიღებენ დამის გამ- თოვლებს.

29 ნოემბერს ტფილისის მკვიდრ მცხოვრებთა გამგეობაში (Мѣщан- ская управа) არჩევანები იყო. მმარ- რიფილობა თავის მხრით ირჩედა სა- ბოლო სასამართლოს წევრებს. კრე- ბამ თითქმის ერთ-ხმად ამირჩია წე- ვრებად ბანი ასილოვი და ყათმა- ზოვი, ხოლო კანდიდატებად კონიე- ვი და მერაბოვი.

ტფილისის კათოლიკეების მეორე მკვლესია ჩინებულად შეაკეთეს.

გუშინდელ დღედან დაწყე- ბული რუსეთის და ამერ-კავკასიის რკინის გზაზედ ასალი შემტორებელი მოგზაურთა ტარფაა შეწყვეტილი.

სომხურ გაზეთებში „აღიბურ- სა“ და სხემშიაც ახალ ამბად სწე- რია, რომ სომხებს რამდენიმე ამა- ნაობა შეუდგენიათ და სურთ არ- ლერისხეული ქარავალი შეისილონ ბანკისაგან, ერთს ამხანაგობაში პო- ფესორი არწურნიც დებს მონწი- ლობასათა.

ამ დღებში, თფილისში ჩამო- ვიდა ერთი ქართველი კათოლიკე ბე- რი, ოზურგეთელი, ვკარად დიონო- ვი კალატოზოვი, სულ ახალგაზდა, 23 წლისა. დიონოსე ბერი ამ ითის წლის წინად გუბილდან წაუყვანა ერთ სომხის კათოლიკის და გვერდის მზითარისტების საღვთისმეტყველო სა- სწავლებელში მიუბარებია. დიონო- სე პირველ დაწყებთ ოზურგეთის სამოქალაქო სკოლაში სწავლობდა.

მალ იარეთ მშობლ აღავას, ვიდრე არ შეეჩუბეთ და არ გავიღებთ ფე- ხები, არა ნაკლებ მაინც და მაინც 1/3 საათისა.

დახსნიმეთ მშაღდა ჩიულქები და არასიოდეს არ ჩაიკვებ სველი სმო- სელი, შემდეგ ფეხშველა სიარული- სა. წინადადღე შემოიფეგვაში, აუცი- ნოდრად ატკიცავთ თავი, ყელი და ნაცლად განკურნებისა, უფრო აუად გახდებით.

3. სველ ქეპზედ ფეხშველას სასრულს იგივე სიეთე მოსდებს, რაც სველ ბალახზედ. განსხვავება მხოლოდ იმა- შია, რომ ქალაქ ადგილის პირველი უფრო მოსახერხებელია. თუ ვინი- ცობა ასეთი ადგილიც არ მოგექმე- ნებოთ, შეიძლება ერთს დიდსა და პტყელ ქვას დაასხით წყალი და ზედ ათალოთ ფეხები ისე, როგორც ჩვე- ნი ყურბენს სწურავენ. საჭიროა მო- ძრობა სველ ქვაზედ და არა გვომა. თუ ქვა მალე შრება, შეიძლება მე- როდელ და მესამეოჯ მოაწყუთი. 3- დამ ვიდრე 5 წუთამდე კმარა სველ ქვაზედ სიარული, თუქუცა განმართელს შეუძლიან ნახევიარ საათიც იაროს ყოვლად უფებლად სხეულისათვის. ვისც-კი მსურს სხეული გამოავრის, ვურჩევ, სშირად იხმაროს ეს საშუა- ლებაო, ამბობს კნეიპი.

ვისაც ფეხები ცივი აქვს, ვინც ადვილად და მალე იცის ყელის ტვი- ველი, თავში სისხლის მოწოლა და

მზითარისტებში სწავლა წესლ დაუმ- თავრებია და წყლსეკ ბერად შემე- ვარა, ზედ მიწვენიო იცის ლათინე- რი, ბერძნული, იტალიური, ფრან- გული, ინგლისური, თათრული, სო- მხური და ქართული ენები. ქართულ- სი ცოტა დაიწყებია, რადგანც ლაპარაკის პრაქტიკა არა ექმნაო, ესლა ბევრთად კითხულობს ქართულს წიგნებს და საუბრობს. ზედ მიწვენიო და მშვენიერად იცის სომხური ძველ და ახალი ენები, გრაფორი და აშხარბარი, იცის სომხთა ისტორია, მწერლობა და სხვანი, იგი ვაზრდი- ლია სომეხთა გამოჩენილის ისტორი- კოსის ავღანის ხელმძღვანელობით და მის გავლენის ქვეშ. ყოველ ამას- სიან აქვს სამართლის შემწენიერი მისა და ჰვალობს ბევრ ნაირს ენაზედ. ტფილისში, წერა-კითხვის საზოგა- დოების კანცელარიაში, სინჯავად არიკულ დიდებისათვის წიგნს „ყავე- შირს“, რომელიც ქართველებს პირ- ველად XII საუკ. უთარგმნით და მეორედ მე-XVIII საუკ. ნახევარს, ამ წიგნის წინასიტყვაობა მთლიან გა- დისწერა; ამას გარდა სინჯავდა ნე- მესიოსის წიგნს. ყველა ამ წიგნების გასინჯვა სომეხთა მზითარისტებს და- უფლებიაო, რადგანც სკოლისათ, რომ ეს წიგნები ქართულს ენაზე მო- ათკეობა. მამა დიონოსეც ადგი- თქვა, რომ საქართველოს შესახებ ხანდახან ისტორიულ წიგნებს მოგა- წყდითო, რომელსაც-კი ვაღიძოვთარ- გმნი ძვილის და ახალის სომხურ, ლათინურ, იტალიანურ და ფრან- გულ წიგნებიდგანაო.

შედააჭარა. სხალტისკენ აღ- მიჩნდა მანდები და მანდების თხრის დროს აქ-იქ ძლიან ბევრი შენობა- თა ნანგრევი ჰნახეს.

ქართველ დრამატულ საშო- ვადობების მართველობის წევრის სუ- ლხანიშვილის ადგილი მისმა კანდი- დატმა დ. კარკაშვილმა დაიჭრა.

ქართველ დრამატულ საშო- ვადობების მართველობის წევრის სუ- ლხანიშვილის ადგილი მისმა კანდი- დატმა დ. კარკაშვილმა დაიჭრა.

მითროთი თვის ტკივილი, მას კნეიპი ურჩევს რა-ც-კი შეიძლება სშირად იაროს სველ ქვეზედ. კარგია, რომ წყალს, რომელთაც ქვეშა რწყვათ, ცოტა მძარიც დაუმატებო.

რითაც შეეხება ფეხთ-საცმელის ჩაცმის და მერე სიარულს, აქ იგივე წესები უნდა ვაისინროთ და იხმა- როთ, რომლებზედაც სველი მოგან- სნეთ, როდესაც ზედი ზედი ბალახზედ სიარულზედ ვლპარაკობით.

4. უფრო მტკი და დლი გავლენა აქვს, ვიდრე ზემოთ მოხსენებულ საშუალებათ, სხვად მთაყუდ ადგაფ ფეხშველას სახაფას. ბევრს ძლიან ენამუშება და გაუყვირდება ეს საშუა- ლება სხეულის წართობის და გამა- ვრებისა და იქნება არ-ც-კი დიჯერ- როს, თუ კნეიპი ამას ამბობდეს. მა- გრამ სწორედ ასე კია! ის მრავალჯერ იმორეებს ჰლომ, მე გარჩეთთ იაროთ ფეხშველად ახალ-მოსულ თო- ველზედ და არა ძველზედ. ევრი თორმე დილიად ასეთს თოვლზედ სინჯვარ საათი, საათი და სათ-ნახე- ვარკო კნეიპის რჩევით და მუდამ ამ სიარულს სიკეთე მოჰყოლია. სა- ზოგადოდ-კი 3—4 წუთზედ მეტს იგი იკლეთ. კიდევც ვაისინროთ, რომ უნდა იაროს კაცმა და არა ილ- გეს თოვლში.

აი ორი მაგალითი კნეიპის პრა- კტიკიამ. ერთს კაცს დლი ხანია დასჩემე-

* ს. ზუგდიდის-კახათი. ეს რამდენიმე წელიწადი კახათში სკოლა გვექვს და ძალიან კარგადღეობდა და საქმე, რადგან, რაკი ხალხმა შეიგნო სკოლის სიკეთე, იმდენი ბავშვი დადიოდა სასწავლებლად, რომ აღარც კი ეტყვიანდნენ სკოლის ერთ ოთახში რის გამოც უძველესი გახალხმება უნდა იყოს ამ ოთახს და მომავალშიც, მაგრამ კახათის საზოგადოება ისეთი დარბია, რომ ეს ვერ მოახერხება. ეხლა თუმცა 50—60 მოსწავლე წესიერად, მაგრამ სკოლას საშინაოდ ხელს უშლის სიღარიბე და სიძველე უმართობისა.

* ჩინატური. ჩვენში წელს კარგი მოსავალი იყო: სიმინდი, ღომი და იხამლის ღვინო ბოლომდე მოვიდა. ეს რამდენიმე კვირა გადის, რაკ მწვენიერი დღეები დგას.

* დ. დანაწუთი (ოზურგეთის მახარა). ყელ-ქივიტებამ იჩინა თავი, აგერ 5—6 თვე იქნება, თითქმის მტკიცე გაუვლია ბავშვებს. ყოველ ოჯახში აქვთ ბავშვებს და ზოგს ჰქვია, ზოგი გიღვინო. ადგილობრივი მთავრობა სენს არავითარ ყურადღებას არ აქცევს. ყველ-ქივიტებს, წითლად, ციხება და ცხელებს არა იშვიათია ჩვენში და გავიკვირა საქმე.

ამას გარდა ტკივის გზის საღვთრიდან ბაზრამდის ერთი ვერსი იქნება და ამ ერთის ვერსის მანძილზე ერთი ფარანი არ ამათია, რომ კაცი ტალახში არ დაიხაროს და ქვევს კისერი არ მიამტკრიოს.

* „Прав. Вѣст.“ გამოცხადებულია, რომ სხვათა შორის, ტფილისის გაზეთმა „Анонсы“-მაც დაკარგა გამოცემის უფლებობა.

ნ ა წ ე მ ბ ე ბ ი

ობოლო მარკადღებო, სე მოქალაქეობისა,

ბოლო ფეხების სიცივე, ცვივინობა ფეხის თითები. ბოლოს გაყინული თითებიდან ჩირქვა დაუწყა დენა. კნეიპის ჩრჩევი დაწყა სიარული ახლო მოსულ შემოდგომის თვეებზე, —მალე სრულდება მოურნა ფეხები.

ერთი 17-ის წლის ქალი მივიდა კნეიპთან და შესწავლა, რომ კნეიპის ტკივილი ძალიან მიუწყებო. „ხუთიოდ წუთი რომ ფეხებზეა იარო ახლოდამოსულ თვეებზე, უზუნა კნეიპმა, კბილის ტკივილი გაგივლია“. ქაომა მამინათვე შეესრულა ეს რჩევა. ათი წუთის შემდეგ მიიჩინა გახარებულმა კნეიპთან: კბილის ტკივილი გადავიდა და!

არ უნდა იართო თოვლებზე, თუ მთელი სხეული თბილი არა გვეთ. ვისაც სცივა ანუ ამაზანებს გასაცივებოდა, მან ჯერ ანუ და გაითბოს სხეული მუშაობა ანუ სიარულით და მერ იაროს თოვლებზე.

ვინც ხშირად ფეხის ოფლი ატვის, ანუ ვისაც ფეხებზე რამიმე მუშუყენა აქვს მან, რასაკვირველია, ჯერ ამ სენს უნდა უწყობდეს, ფეხები მოიჩინოს და მერ იაროს თოვლებზე.

5. წყალში საიარო. ხომ უბრალო რამ არის წყალში სიარული ისე, რომ წყალი კუნთებზე (იქრა) გავდეს; ხოლო ამ მართვ საშუალებებს არა სიცივე მოსწავლისა. ა) ამბარებს არა თუ მართა ფეხებს, არამედ მთელს სხეულს,

ნურც დაეარება აზრებსა და ოქროს ზისინადებს, იმდენი უკვდის საბრძანეს, მომყვანდო ნეტარებსა, კნეიპი მადლით ამ ქვეყნის სასწავლო განსწავლესს!.. დ. მანანელი

ქ მ რ ა მ ს კ მ დ ე ნ ე ბ ი ა

ს. ამაღლება (ოზურგეთის მახარა), 25 ნოემბერი. 21 ნოემბერს ჩინატურის ბოქსის განკარგულებით შესდგება ოზურგეთის საივერნო სასწავლებლის დაარსების შესახებ. ჩინატურის ბოქსულ მთელტმა, გამოცხადდა ხალხს, რომ ოზურგეთში არსდება სამეურნეო სასწავლებელი და შემწეობა აღმოუჩინეთა. თან დასძინა: აგარდა ამაღლების საზოგადოებისა, ყველა საზოგადოებას აქვს ამის შესახებ დადგენილი განჩინი შეწყობის აღმოჩენისა, მე ნება არა მაქვს ძალი დაგატანო, ოღონდ ეს თქვენის ნებათა და სურვილით უნდა იკისროთ და არ ჩამორჩეთ სხვა საზოგადოებებს უკანაო.

ეს რომ მოისინეს, შეიქნა არტული და ხმაურობა. ერთი ამბობდა: არა ჯანდაბად მინდა სამეურნეო სკოლა, მეორე ამბობდა (თუმცა კარგად დაწვრილებით აუხსნა ბოქსულმა, რას ასწავლიდნენ ამ სასწავლებელში მოსწავლეებს): „კეთილი ფხლის დათვაზე მცეკვი ვიციო“, და ამ გავრცეს ხშირად გაიგონებდით. ბოლოს ბოქსულმა უბრძანა ხალხს გახერხება და წყარაბა მოლოპარაკება, მაგრამ ამაღლ დარჩა, უარესი ყვირილი მოართეს: რად გინდა ოზურგეთში კლასი დაგადგინოთ! რა მოსახარია! ჩვენ კლასში გვიყვება ბავშვები სიცივით, ის ვერ გავიკეთებია“.

მართალია, ამაღლების საზოგადოებაში ისეთი სასწავლებელია, რომ ზამთარსა და ცივ დარბებში შიგთხს

ბ) მშენებელი გავლენა აქვს თირკმელზედ (почки), აიღვილებს შარდზედ გასვლას და ამიტომაც წყალში სიარული ააცილებს კაცს მეგრადი ტკივილის თირკმელისას, შარდის ბურთისას (мочевого пузыря) და სხვა სატკივრებს პატარა მტკილისას (прюшина), გ.) მშენებელი მოქმედებს გულის ფიტარზედ, უაღვილებს კაცს სურთქვას და სწმენდს კუჭს სხვადასხვა პარეგარის ნივთიერებისაგან ანუ გაზებისაგან, დ.) მტკადრე კარგი გავლენა აქვს თავის ტკივილებზე, თავარულ დასხმებზე და სხვა გვარ თავის ტკივილებზე.

წყალში სიარული უნდა სწარიობდეს ასე: ვანაში, ბოქსაში, ტაშქი ჩაისხი წყალი, ჩადიეთ მგ და ამორავეთ ფეხები, იარეთ ერთ ადგილას. ამისთან თუ წყალი კუნთებისაზე გავიდეთა, კარგია; თუ მებლბამისა, —უფრო უკეთესი.

რამდენი ხანი უნდა იაროთ წყალში? დაიწყეთ ერთი წუთიდან და 5-10-ნელა ადით 5—10 წუთამდე მისთან, რაც წყალი უფრო ცივია, ისა სჯობია. გამოხვილოთ რა წყალიდან, უნდა იაროთ, ან იშვიათად, დამე სხეულს ჩვეულებრივი სიბოლო დაუბრუნდება; ხოლო ზამთარში ისე იარეთ თხად თაშხაში, ზაფხულში-კარგად, პარეგება.

ზამთარში კარგად წყალს ცივად თოვლიც ჩაუმართო. სუსტ არსებობ

ჯოგის შემეგება ცოლად იქნება. მწელი სწავლა იმისთანა შერაბაში, მინდა სთოვს, წვიმს, როგორც სინდერად, მაგრამ რამდენიმე წელიწადი იქნება ამ სასწავლებლის შერაბას ამგვარად დანარტულ და გაუკეთებულ შემეგებში მთელი საზოგადოება და ერთხელაც არ მოსვლია ფიქრად, რომ გავკეთებინა და გაუუმჯობესებინა.

ამასთანვე არავითარი ყურადღება არ არის მიქცეული გზების გაკეთებაზედ. ისეთი ტრაზებია, რომ როგორც აქ იტყვიან ხოლმე: „რამი ვერ გაატანა“.

დათიკო მარადე

ბ. ხობაძე (რაქის მახარა), 22 ნოემბერი. ამ თვეში ჩვენში ძლიერ თბილი ტროსები დაიქარა: ღამით ჰყინავდა, მაგრამ დღისით-კი ცხელია და გაზაფხულის დღეებს გავაგონებდა. სოფელი იცლებს: ხალხი ყოველ დღე აკვლებს, მიდის „მოასწავლ“-ში“, არაფრს, რჩება ოჯახში ქალების მეტი; თითქმის მოხუცებულებიც არა დგებიან სახლში, ისინიც მიდიან იმეკეთში ბაზმის სათხოვად. გველსებში მტკვლის და მედავილის ხმა ისმის, თორემ სხვა აღარაფრს ქაქანებს, მამასახლისებს კარგი მოსავალი აქვთ დღეს, რადგან ხალხს აძლევს წყლის ბილეტებს და იგებენ თითო ბილეტზედ თითო ამაზს; ხან დღეში 50 ბილეტის გასაღება შეუხებიათ.

8 ნოემბერს ხობტეში ყოველ წლივ დღესწავლობენ მთავარ-ანგელოზობას. წყალს ამ დღესწავლას აუარებელი ხალხი დაესწარა, როგორც აჭარის მეკიდრი, აგრეთვე სხვა სოფლებიდან ჩამოსულები. ამ დღეს ერთი ახირებული ჩვეულება აქვთ მცხოვრებლებს: ყოველ ოჯახშიდენ მოკაყეთ ეკლესიაზედ ქათამი, ვითომ შესაწირავად; მოიყვანენ თუ არა, მაშინვე ეკლესიის გალა-ვანში აფრენენ. დაედგინებინ ხობ

შეუძლიათ ჯერ ჩვეულებრივ ცივ წყალში იარონ, მერ უფრო ცივში, შემდეგ თოვლიც აურიონ.

6. ხელ-ფეხის გასამარებლად კარგია ასეთი საშუალება: ჯერ ჩადეთ ცივი წყალი, ერთი წუთის განმავლობაში, რომ წყალი მუხლებამდე გვეღებოდეს; მერ გადმოდიოთ, ჩაიცეთ ერთხელ და ახლა ხელები ჩაყავით ერთხალვე წუთით.

ზოგიერთ შემთხვევებში, როდესაც საჭიროა სისხლი მთლიან ჩადგეს ხელ ფეხში, ეს საშუალება დაუფრებელია. ხელები ანუ შეიფშინდით კარგად, თორემ ჰაერის გავლენის ქვეშ ხელის კანი დაიგვლებათ.

7. კარგ საშუალება ჯანის გასამარებლად ითვლება აგრეთვე შესაღებულ წყალს დასხმა. ჩადეთ ტაშქი ფეხები, გადიწეთ, რასაკვირველია, სასოფელი და ლუღიერი (Исика), თქვენ თვითონ დაისხით მუხლებზე წყალი. მერ ჩაიცეთ მშრადი ფეხთ-საცმელი და იარეთ, როგორც ზეით იყო ნათქვამი.

ჯან-მართლო რომ წყალს თოვლი ანუ ყინული მიუმართან, კარგი იქნება. ეს საშუალება ძალიან კარგია ფეხებისათვის; მტკადრე ვისაც კუსუსი ექვებში აქვს. ფეხებზედ წყლის დასხმა სასარგებლოა მხოლოდ მაშინ, როდესაც სხეულს ჩვეულებრივი სიბოლო აქვს. მინდა და მინც ვინა კმარა პატარო ეს საშუალება, მას

ლმე ბავშვები, და რომელიც დაიქვს, მიარბენინებს სახლი აკრებს; თუ ვერ დაიქვს ცოცხალი, ვინც ესვრიან და მოკლავენ. წელს მე თითონ დავესწარი ამ ამბავს: ავშვებდი იქნებდნენ თუ არა ქათამს, წესიერად იქნებდნენ წასარბივად, სამარადი ფრინველს ფრთებსა და ფეხებს დაამტვრედნენ, შემდეგ, რომელიც მოიგდებდა ხელში ის მიარბენინებდა ქათამს ყვირილით სახლში. ხშირად რომელ ოჯახშიდგანაც ქალი ანუ კაცი მოიყვანდა ქათამს, იმისივე ბავშვი იგდებდა ხელში და ისეე მიკვყავდა სახლში. უტანური შეწირულება თუ გინდათ, ეს გახლავთ.

ლალი ბუგნელი

უცხოეთი

ინგლისი. ინგლის-რუსეთის დახლოების ამბავი ყველაზედ უფრო გერმანიელს არ ეტანება. ამის გამო „Times“ ამბობს, თუ სიმთავე შორის არა და წილი მართოა მშვიდობიანობა, გერმანიის სწორედ რომ სასამოვნოდ უნდა დარჩენოდა რუსეთ-ინგლისის დამეგობრება. ახამალია, საფრანგეთს ძალიან უხარია ამ ორ სახელმწიფოებსა დახლოვება. ვერ იქცევა გერმანია კარგად, როდესაც ინგლისს მუტარას და შეურაცხებას უთვლისო.

გაზ. „Standard“ ამბობს, რამდენიც ჰნებავს, იმდენად მოიაროს გერმანიამ ბრაზი, ინგლისი მინც თავისას არ დაიშლის და რუსეთს მეგობრულად ხელს გაუწვდისო. ლონდონში, როგორც მეთხველებს მოხერხებიათ, სომეხთა ასოციაცია არსებობს, რომელშიაც ციხე პარკო მენტის წევრიც იღებს მონაწილეობას. ეხლა ამ ასოციაციის წევრებს განუზრახავთ მიპართონ ლონდონში მყოფ უცხოელ ელჩებს და სხვა-

უნდა თან მოსდევდეს მთელის ტანის ბანებაც, ანუ ხელუბის მიძინც, საღამოთი რომ ფეხები ამათო, დილით ცივდ ხელები.

ყველა აქ აღნიშნული ხმარება წყლის ფრიალ საჭირო სხეულის გასალონიერებლად და გასამარებლად აღნიშნულის წეს-რიგით წყალი იხებება მუდამ გაშს, ზამთარსა და ზაფხულს. მხოლოდ ზამთარში მალე გაათავებ ბანებს და ბლომად იარეთ. ვინც აჩვეული არ არის, ვინც ახლად იწყობს ცივის წყლის ხმარებას, მას კნეიპი ურჩევს ზამთარში ნუ დაიწყებს; მეტადრე ვისაც სისხლი ნაკლებად აქვს, ანუ ვისს შეუღლიც მერტი-მეტი თბილის საშლის ხმარება ერთობ განებებებული და მოდუნებულია, ვისს ბორცვი ძალიან მალე მტკიანობს სიცივის. ამას ვამბობ იმისთვის არა, რომ მინდა და მინც წყალს ზარალისა და ზნევის მოტაცება, რომ ვი თუ გავნებებულ გვით ვერ გაბეღონ ზამთარში ბანებს ცივ წყალში და საშუალოდ ხელი იბიონ და ცხოველ-მყოფელ საშუალებებზედ, ამბობს კნეიპი.

ჯან-მართლო თამაშს შეუძლიათ ყოველ დროს იხმარონ დახმარებულ წყალს, ხანი მხოლოდ ზაფხულზედ დასაწყებას წესით და რავით. ცივი შედგე არასოდეს თვით წყალს არ უნდა მიუწეროთ, არამედ მისს უწყ-

ვონ, რომ იმათ ყურადღება მიიქცეონ სომხების ცუდნადელ მდგომარეობას იმსალებში. განზრახვა აქვთ აგრეთვე ხალხს მიპართონ საცაო ფულის მოსაგრებად, რადგან მხოლოდ ამ შემთხვევაში შესაძლებელია „სომხის“ საქმის დაბოლოება.

ნ ა რ კ ვ ე რ ი

(ურუნალ-ვაზეთიდან)

ერთი იურიული კორესპონდენტი იხ რასს წერს გაზეთ „Мокк. Вѣд.“-ს:

„ამისად მიუხედავად, რომ კანონთ ლეგლსლავა მთავრობის განკარგულებასა უნდა ენებოდეს, რუსული და ესთონის ენის გარდა, გამოცხადება, ყველა ამ გვარი ენაშია მარტო განმარტულს ენაზედ ატყვება. ასე განსჯეთ, თათი უმალესია მანიაესტო ხელმწიფის ტანტვად ამაზს. ნებისა პარკვად გერმანულს ენაზედ დასაქვდა. რუსულ ენაზედა ორის დღის მქედვად დატყვევს. მადან გულსკვავა რუსისათვის, თავისს სამშობლოში თავისს ხელმწიფის სიტყვებს უნდა ენაზედ გაისულავდესო.“

**

თავად მუშეირსკის არა წამა, რომ ინგლისი გულწრფელად ჰმეგობრობდეს რუსეთსა. იმისს აზრით, ინგლისი უფრო ამ ენად ვიდრე სხვა დროს, ისე უნდა უყურებდეს რუსეთს, როგორც თავისს მეტოქეს. თავისს სიტყვებს დასამტკიცებლად, სხვათა შორის, იგი მოგვითარებს ერთს ამბავს, რომელიც 1854 წელს ყირიმის ომიანობის დროს მოხდა.

როდესაც ინგლისის ელიი სემიური იმპერატორი ნიკოლოზს წარუდგა, იმპერატორმა უთხრა თურქი: — შეუძლებლად მამსნა, რომ ანგლისს იმსაქვით სასარგებლად გასარჯოს, რადგანაც მტკიცება მქვას დღეოფლის ვიქტორასს მტკაობრასია.

როგო და გაუფრთხილებელ ხმარებას.

„თვით ქლექით ავადმყოფთ, რომელთაც ძალიანა ჰქონიათ სენი მოღებულთ, უხმარიათ ჩემის დარკივით №№ 1, 2, 3, 4 და 5 საშუალებანი და სიცივე დასტკობათო“. კნეიპი ეხვეწება და ემუდარება მეთხველს, ნუ ინებება და ცინდება და სიცივის გატრიახვებას, ვიდრე თვით არ გატრიახვდეს მის მიერ ნასწავლებნი საშუალებანი. ამა სცადეთ, ბატონებო, და დარწმუნდებით მალე, ძალიან მალე, რამდენად მართალია მამა კნეიპი. სიტყვით ისე მოკლე, კაცის თავს იბოღნა ქორი და განსაცდელი აქვს გასავლელი და ბოლოს სიტყვით ისე ტკიბილია, რომ, ღმერთმანი, ღირს ჯანმრთელობაზედ ზრუნვა. მერ რა ადვილი ყოფილა სხეულის გალონიერება, კნეიპისაგან ვაგარება! მხოლოდ მკონარა და უშნო ყველაფერში თუ ვერ ასარულდეს კნეიპის დარკივებს, თორემ დანარჩენთათვის ადვილია.

მამ დიამარე სხეული, ქაჩიველო მეთხველო, გაიარინავე ჯანი. ეს შენთვისაც კარგია პირად და შენის საყვარლის ქვეყნისთვისაც.

პაატა

ამისევე აღბრუნების უფლებას მოსთხოვს: — თქვენს უფლებებზედაც, სრულად უფლებებს გეძინო იფიქროს, რომ მისი უფლებებზედაც აღფრთოვანდით თქვენს ერთგული მეგობრისა, მაგრამ არა მგონია თქვენს უფლებებზედაც არა იტოვოს ის გარემოება, რომ რაც უნდა გუფრთხილდეთ და ნდობით გავიგებოდეთ დეკორაციას, მანც იმის შიშისა გრძობისა არც ზოგადი გაცხადება არც ანგარიშისა არც ზოგადი გაცხადებისა არც ანგარიშისა არც ზოგადი გაცხადებისა არც ანგარიშისა...

რევი უკანდღვანე, თავში დაუკრავს ხანჯალი და გაცეკვლა. მომრიგებელ-მსჯეულმა ურუშადი დანაშაულები იცნო და სამის თვით დაპატიმრება მიუსჯა. ბნინა დღე-ღამე უთანხმოება გზოიაცხდა და საჭმელ ვადა ქვს, სადაც ჯერ არს.

მეზღვრება

22 ნოემბერს, პეტერბურგის სამეურნეო საზოგადოების კრებაზედ ბნინა ვეინმა წაითხა თავისი მოხსენება „საქმელის სავაჭრები“. ამ წერილში ვეინმა აწერილი აქვს, როგორ აღორძინდეს მეურნეობა, და ანროლის დაარსდა საქმელი მინდვრები: საფრანგეთის, ინგლისის, გერმანიისა და ჩრდილო ამერიკის მეურნეობის შესახებში. მართალია, ამ ბოლოს ავტორი, დიდი ხანი არ არის, რადი სახელმწიფოს დიპლომატიის მინდვრები შემოიღეს, მაგრამ მიიქც თვალსაჩინოდ დაგვარაწმენეს, რა დიდი სარგებლობა და მნიშვნელობა აქვთ მეურნეობისათვის და გვიას მინდვრებსა, ეს საღვთურები იცვლენ ნადავს, სწავლობენ ადგილობრივს ვითარებას და სწავლევენ ხალხს უფრო რა გვარი მცენარე პარაზიტია.

მეურნეობისათვის სავაჭრო სავაჭრები იგივეა, რაც მეზღვრებისათვის გზის მარშრუტები, იგი მეურნეობის გზის უნათესო. ამ უნათესო-რავაში ანუ სავაჭრებში ამ გზის სავაჭრები უნდა იქნას, რომ სავაჭრის სავაჭრები არა მარტო სავაჭრის სავაჭრები არა მარტო სავაჭრის სავაჭრები არა მარტო სავაჭრის სავაჭრები...

საკვირვებია, რომ სხვა-და-სხვა ქვეყანაში თავისებურად უფროებს სავაჭრის სავაჭრებს მოქმედებს. ბერძნებისა ამ სავაჭრებს წინადა შედარებულა ხსათა აქვს, ამერკალი-განსისუფრებით პრაქტიკული. რეკონს ეს სავაჭრებს სახავეთ მივას წინ და უფრო მოსწონს ვერ წასვლია, გულ-შემბტვილობით დასძენს ავტორი, და მართლაც, თუ იმისათვის მივყვებით, სადაც ყოველ გვარი სწავლ-მეცნიერება და მათ შორის მეურნეობაც განვითარების უმაღლესს მდგომარეობას არის ასული, საქმელი მინდვრები მეურნეობის გზის მარშრუტებში ითვლება, გენში ხომ უფრო უფროსი მალაში იქნება ჩვენის დაქვეითების მეურნეობისათვის, რომელსაც მანა-პაპურის გუთნისა და დამის დროის იარაღების მტერი არა აქვსრა ხელთ...

გამოსაღები ცნობა

ყურძნის შენახვა. ზღლისაბნისა და პოტანისა საზოგადოების ბრწყინებულ მონაწილეთა სფეროების მონაწილეობისა მანსტრის ანგარიში წარუდგინა ამის შესახებ, რომ დასაქმებულს მენაწილეს მართლ როგორ შეუნახოს ყურძნი, წარსულსა წლის განკარგვისაში მარტოველი უფროსი ანგარიშს და თვით საქმის განხორციელებას დაეხმოს, ამ შიშით დაეხმოს, ამ შიშით დაეხმოს, ამ შიშით დაეხმოს...

ნარად შენახულიყო. ერთბაშად დატყობდა კარგობად და გეოს სოპი ანუ კარგობად, ასე უნდა იქნას მარშრუტითა ვაზადგანა. ამ სავაჭრებში სხვა სხვის შესახებ შეიძლება თქმეს.

წარული რედაქციის მიხედვით

ქართლის (გურული-მეურნის კლასის) გლობის ნივთები დაწილისა და დაბეჭდვის სასარგებლოდ ბნ არისტო ქეთათელისა-გან სხვა-და-სხვა დროს მიიღეს 373 მან. და 5 კაპ. აი სია შემოამწიროვლა: ალექსანდრე გენსიკოპისაგან 10 მან., ბესარიონ გენსიკოპისაგან 10 მან., კოსტანტინე ივანეს ძის მუხანასისაგან 20 მან., კოსტანტინე მამაკეშელისაგან 5 მან., ლუარსაბ ლალუა 5 მან., იოსებ ლორთქიფანიძე 5 მან., გიორგი დანასიძე 1 მან., ირაკლი გუგუშვილი 4 მან., თევ. ლეთი ბარათაშვილი 30 მან., თ. ვლად. მიქელაძე 3 მან., მანანოვი ივლიანი ქეთათელისა 1 მან., ს. კოსტოვილი 2 მან., ალ. გუგუშვილი 2 მან., გიგო პაატაშვილი 1 მან., ალ. როინიშვილი 2 მან., ვლ. აღმაშვილი 2 მან., დიეთ გორგაშვილი 1 მან., მიხ. ჯანაშვილი 1 მან., თ. პ. წულუკიძე 2 მან., თ. ი. მახაბერი 2 მან., გ. სხარტაშვილი 5 მან., თ. ვლად. ჯანაშვილი 3 მან., თ. ან. ლორთქიფანიძე 3 მან., გ. წერეთელი 1 მან., ანატ. ჭავჭავაძე 1 მან., დ. გიგოშვილი 1 მან., თ. ვლ. ვეფხვაშვილი 1 მან., ალ. ნ. მან. № 1 მან., № 2 მან., № 3 მან., ბურჯანაძე 1 მან., ვლ. გუნი 1 მან., ანტ. ფრცქული 1 მან., ი. კ. გოგუშვილი 5 მან., ალ. გაბაშვილი 1 მან., ნიკო. კანდელიძე 1 მან., სტ. ხოჯიანი 1 მან., № 1 მან., თოფ. ხუციანი 1 მან., ვას. პეტრიაშვილი 1 მან., კ. ბაქრაძე 1 მან., დიეთ ბაქრაძე 3 მან., გ. გამყრელიძე 3 მან., მ. მაჭარაძე 1 მან., მანა ტერ-ლეთი 2 მან., სან. ქეთათელაძე 1 მან., ალ. ქეთათელაძე 1 მან., თ. გუგუშვილი 1 მან., დი. კვაბაძე 1 მან., იოს. ტუტიშვილი 1 მან., ბეს. ნაღარეშვილი 1 მან., იოს. გორგოზი 1 მან., ილან კარტოზი 1 მან., ლონტო კლდიაშვილი 1 მან., გიორგი ივ. წულუკიძე 1 მან., მიხ. ბუბანიძე 1 მან., კოსტ. ქეთათელაძე 1 მან., გიგო ბუბანიძე 1 მან., გიორ. სანოძე 1 მან., მიხ. ივ. სანოძე 1 მან., სვე. ჩხეიძე 1 მან., პოლ. ჩხეიძე 1 მან., დი. ჩხეიძე 1 მან., იოს. ჩხეიძე 1 მან., ნიკ. ტუტიშვილი 2 მან., ნეს. იოს. წერეთელი 5 მან., არჩილ წულუკიძე 1 მან., გიორ. სხარტაშვილი 1 მან., მარ. სხარტაშვილი 1 მან., მახ. სხარტაშვილი 1 მან., ვე. სხარტაშვილი 1 მან., სვე. სხარტაშვილი 1 მან., იოს. სხარტაშვილი 1 მან., ცაიკო სხარტაშვილი 1 მან., ნინო სხარტაშვილი 1 მან., ბაბუკი სხარტაშვილი 1 მან., იოს. გორგოზი 1 მან., ვლ. გორგოზი 1 მან., ვლ. გორგოზი 1 მან., ალ. გორგოლი 1 მან., ანტ. კვიციანი 1 მან., ფსოლა რატანი 1 მან., ანტ. წყაბე 1 მან., ირაკ. ჩხეიძე 1 მან., აბ. მაჭარაძე 1 მან., სან. ბაქრაძე 1 მან., პანიკა იორაკოლი 1 მან., ტარ. ამაშვილი 1 მან., მიხ. ვეწოლაძე 1 მან., ნიკო იეს. კვაბაძე 1 მან., „პურული“ 5 მან., ა. პიტიბაძე 12 მან., ა. ნათაძე 2 მან., გ. ჩხეიძე 3 მან., გ. იოსელიანი 4 მან., ლუარ. ვლად. 3 მან., ვეკ. თაყაიშვილი 10 მან., 50 კ., რ. ჯავახიშვილი 3 მან., ნ. მთავრელიშვილი 7 მან., ი. რატოშვილი 3 მან., ალ. გარეყანაშვილი 4 მან., გ. ალბაძე 1 მან., ნ. გორგოლი 1 მან., 5. გორგოლი 10 მან., არ. ქეთათელაძე 20 მან., გარ. რატანი 1 მან., ნეს. რატანი 1 მან., მათე. სხარტაშვილი ნაწილობრივ შემოსაზღვრულად 4 მან. 50 კ.

დეგემა

30 ნოემბერი. 895. ვენის და ბერლინის კაბინეტში და გულ-გრილად მოისმინეს დიპლომატთა მიერ წარუყვანილი ამბავი, რომ ოსმალეთის სომხები ძალიან შეეწირვირებულნი არიან.

პარსის სომხების საქმე გადიოდა კაბინეტში ყოფნაობენ, არ იციან რა გზის დაადგენ და მომავალში როგორ იმოქმედონ, ვიდრე ახალს ცნობებს არ შეგვრებავენ, არავითარ დონისძიებას არ იხმარებენ. დღეს დილით გარდაიცვალა პარსი ლაშქარის ნიშნად პარლამენტი ორშაბათამდის შემარტებს საქმეთა განხილვას.

განცხადებანი

გამოვიდა და ისე-დებოთბისაში „წერი-კითხვის გამავრც. საზოგადოების“ წიგნის მალაზიაში, ქუთაისში, ყველა ქართლის წიგნის მალაზიაში, ახალი წიგნი

პირველი ტომები

მოთხოვნა ღებო მიხარულია ივ. კვაბაძის და ვას. მასხაიას გამცემის ფასის უკვლავს ერთი ბანკი.

რუსეთის ექსტრენისა და გლობის საზოგადოება

აივით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ პეტრე ალექსანდრის ძე კობოლიანსკის აღმკვეთად, რომელიც ამ საზოგადოების ატენად იყო კ. ბათუმისა დამის მიღმოსთვის დანიშნული, დიპლომატიის ორგანიზაციის რედაქტორისა, რომელიც ამ საზოგადოების სახელგანთავსებელია, იმპერიის სახელგანთავსებელია (6-4)

პ. ი. ჭიჭინაძე

პიტილის ექიმის (მიხეილის ქუჩა, სახლი კრახტის, 79) მიიღებს ავადმყოფებს დილის 9 საათიდან, ნაშუადღევს 2 საათამდის და საღამოს 4—6 საათამდის. რთული მოწირობის დროს დაქვემდებარებული ი. ს. კლიაშვილი. (50-5-44)

შეზღვევა არ ამოიწიხა საქართველოს ისტორიკოს და მწიგნობარ ვაჟა-ფშაველას თვის სა-დალაში?..

მ-სს მ. ი. ჯორა-ძიან. თქვენს წერილს არა ვებეჭდებ, რადგან შუგ ახალი არა არის-რა. თქვენი და ბნ გუგუშვილის წერილები უფრო დაბეჭდეს და ბ. გურგენის ფონდისთვის ფოტოში შეტვირთვით უფროს შესახებ. ესე საქმე ბნ ათასანდ ზოგად-რითა დაზოგადებული, რადგან თქვენცა და ბნ გუგუშვილი იმას სთხოვთ ამ საქმის გამოარკვევას.

სადაზოგადოებო

ბ. ა. ნაგასანდიანი, 11—12 საათი იმით, ვისაც სკოლის სწავლებანი; სახი-რურგო ვენეროლი და სკოლის. გ. მ. ჩიჭვაძე, 9—10 საათ. სწავლებანი: თაბასა და ნერვიტისა—ტანში ტვიციციციანი. დ. გ. რუფაგაძე, 10—11 საათ. სწავლებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა საქმისა. ი. ჭ. პრატკაშვილი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწავლებანი: ყურისა, ყვლის, ცხვირისა და გულ-მკერდისა. ი. ჭ. პრატკაშვილი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწავლებანი: დედათა საქმისა. ბ. ა. ნაგასანდიანი, 1—1 1/2 საათ. სწავლებანი: შინაგანი და ბავშვებისა. სადაზოგადოებო: გ. გურგენი, 6—7 საათ. სწავლებანი: ვენეროლი და შინაგანი. ბ. ა. ნაგასანდიანი, 7—7 1/2 საათამდის. გ. ა. ფრანკაშვილი, 7—7 1/2 საათ. სწავლებანი: ყურისა, ყვლის, და ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარაკეობით.

რეფ-დაროგების და რეცეპტის დაწერის ფასი არა შეუი; ფასი კონსოლიდისა და ოპორტუნისათვის—მორგობით. სამკურნალოს საწოდება აქვს ავადმყოფთათვის. დარქტორ-სამკურნალოს დარქტორ-პედაგოგისა ნაგასანდიანი. (857—1468)

განცხადებანი

გამოვიდა და ისე-დებოთბისაში „წერი-კითხვის გამავრც. საზოგადოების“ წიგნის მალაზიაში, ქუთაისში, ყველა ქართლის წიგნის მალაზიაში, ახალი წიგნი

პირველი ტომები

მოთხოვნა ღებო მიხარულია ივ. კვაბაძის და ვას. მასხაიას გამცემის ფასის უკვლავს ერთი ბანკი.

რუსეთის ექსტრენისა და გლობის საზოგადოება

აივით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ პეტრე ალექსანდრის ძე კობოლიანსკის აღმკვეთად, რომელიც ამ საზოგადოების ატენად იყო კ. ბათუმისა დამის მიღმოსთვის დანიშნული, დიპლომატიის ორგანიზაციის რედაქტორისა, რომელიც ამ საზოგადოების სახელგანთავსებელია, იმპერიის სახელგანთავსებელია (6-4)

პ. ი. ჭიჭინაძე

პიტილის ექიმის (მიხეილის ქუჩა, სახლი კრახტის, 79) მიიღებს ავადმყოფებს დილის 9 საათიდან, ნაშუადღევს 2 საათამდის და საღამოს 4—6 საათამდის. რთული მოწირობის დროს დაქვემდებარებული ი. ს. კლიაშვილი. (50-5-44)

სირველი კერძო სამკურნალო ექიმის ნაგასანდიანი (კუთაში, კარანოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთა იღებენ ექიმის ყოველ-დღეს, კვირადღეებს გარდა.

სადაზოგადოებო

ბ. ა. ნაგასანდიანი, 11—12 საათი იმით, ვისაც სკოლის სწავლებანი; სახი-რურგო ვენეროლი და სკოლის. გ. მ. ჩიჭვაძე, 9—10 საათ. სწავლებანი: თაბასა და ნერვიტისა—ტანში ტვიციციციანი. დ. გ. რუფაგაძე, 10—11 საათ. სწავლებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა საქმისა. ი. ჭ. პრატკაშვილი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწავლებანი: ყურისა, ყვლის, ცხვირისა და გულ-მკერდისა. ი. ჭ. პრატკაშვილი, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწავლებანი: დედათა საქმისა. ბ. ა. ნაგასანდიანი, 1—1 1/2 საათ. სწავლებანი: შინაგანი და ბავშვებისა. სადაზოგადოებო: გ. გურგენი, 6—7 საათ. სწავლებანი: ვენეროლი და შინაგანი. ბ. ა. ნაგასანდიანი, 7—7 1/2 საათამდის. გ. ა. ფრანკაშვილი, 7—7 1/2 საათ. სწავლებანი: ყურისა, ყვლის, და ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარაკეობით.

რეფ-დაროგების და რეცეპტის დაწერის ფასი არა შეუი; ფასი კონსოლიდისა და ოპორტუნისათვის—მორგობით. სამკურნალოს საწოდება აქვს ავადმყოფთათვის. დარქტორ-სამკურნალოს დარქტორ-პედაგოგისა ნაგასანდიანი. (857—1468)

განცხადებანი

გამოვიდა და ისე-დებოთბისაში „წერი-კითხვის გამავრცელების წიგნის მალაზიაში ისე-დებოთბისაში „წერი-კითხვის გამავრცელების წიგნის მალაზიაში, ქუთაისში, ყველა ქართლის წიგნის მალაზიაში, ახალი წიგნი

პირველი ტომები

მოთხოვნა ღებო მიხარულია ივ. კვაბაძის და ვას. მასხაიას გამცემის ფასის უკვლავს ერთი ბანკი.

რუსეთის ექსტრენისა და გლობის საზოგადოება

აივით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ პეტრე ალექსანდრის ძე კობოლიანსკის აღმკვეთად, რომელიც ამ საზოგადოების ატენად იყო კ. ბათუმისა დამის მიღმოსთვის დანიშნული, დიპლომატიის ორგანიზაციის რედაქტორისა, რომელიც ამ საზოგადოების სახელგანთავსებელია, იმპერიის სახელგანთავსებელია (6-4)

პ. ი. ჭიჭინაძე

პიტილის ექიმის (მიხეილის ქუჩა, სახლი კრახტის, 79) მიიღებს ავადმყოფებს დილის 9 საათიდან, ნაშუადღევს 2 საათამდის და საღამოს 4—6 საათამდის. რთული მოწირობის დროს დაქვემდებარებული ი. ს. კლიაშვილი. (50-5-44)